

אוסף סיפורים "של"

מתוך "ליקוטי שמואל"

מלקט ועורך שמואל אייזיקוביץ

eisikovits1@gmail.com

אתרוג ומחירו (על-פי 'הליכות')

בכל שנה דאגו סוחריו ארבעת המינים לייבא לפולין אתרוגים מאיטליה או מארץ ישראל. האתרוגים הובאו לקרקוב, וממנה סופקו לעיירות הקטנות.

ואולם באותה שנה לא הצליחו הסוחרים להשיג אתרוגים. פגעי מזג האוויר הסבו נזקים קשים למטעי האתרוגים, עד שקשה היה למצוא אתרוג כשר. סוחריו האתרוגים, שנהגו להציג לפני לקוחותיהם ארגזים רבים של אתרוגים, השיבו את פני הפונים ריקם. "אין אתרוגים", השיבו בעצב שוב ושוב.

ככל שהתקרב החג והאתרוגים לא נראו, גבר החשש בקרב קהילות רבות כי השנה יישארו בלי פרי עץ הדר בחג הסוכות, ובעצם בלי האפשרות לקיים את מצוות ארבעת המינים.

דאגה גדולה שרתה בחצרו של האדמו"ר רבי אליעזר מדז'יקוב, בנו של רבי נפתלי מרופשיץ. מקורביו לא יכלו להעלות על דעתם מצב שבו הרבי לא יברך על אתרוג בחג הסוכות. עצם המחשבה הזאת העבירה בהם חלחלה. הם לא נחו ולא שקטו ולא חסכו במאמצים להשיג אתרוג.

למשימה גויסו גם החסידים. כולם ניסו לחקור ולדרוש, לברר ולרחרח, היכן אפשר להשיג את האוצר הזהוב, שבלעדיו ארבעת המינים אינם שלמים. אלא שכל מאמציהם לא נשאו פרי, תרתי משמע. חג הסוכות התקרב והלך, וחדוות ההכנות לחג הייתה מאופקת ועצורה. מעל הכול ריחפה מועקת האתרוגים החסרים. החסידים ייחלו לדבר אחד ויחיד – אתרוג בעבור הרבי.

בעיר קרקוב התגורר הגביר ר' קלמן פיצליס, מחסידיו הנאמנים של הרבי מדז'יקוב. אף הוא לא שקט על שמריו. הפעיל את קשריו המסועפים, שיגר איגרות בהולות והריץ מברקים דחופים לכל כתובת אפשרית. הוא לא היה מוכן להשלים עם רוע הגזירה, ועשה כל שביכולתו למצוא אתרוג בעבור רבו.

יומיים לפני החג, כשנדמה היה שכבר כלו כל הקיצין, הגיעה ידיעת זהב לאוזנו של קלמן. אחד מסוחריו האתרוגים הצליח להניח ידו על אתרוג יחיד, מהודר ונאה. הגביר לא בזבז רגע, ויצא בריצה אל חנותו של אותו סוחר. שם ראה התגודדות גדולה סביב הסוחר המאושר. רבים ביקשו את האתרוג, והיו מוכנים לשלם תמורתו מחיר יקר.

הסוחר ניצל את ההזדמנות עד תום. הוא עמד על בימה מוגבהת וניהל מכירה פומבית סוערת. מכל עבר הכריזו המתמודדים את סכומי ההצעות שלהם, והמחיר האמיר ועלה. המספרים כבר היו דמיוניים ממש, אבל האנשים היו מוכנים לתת הון רב בעבור האתרוג.

קלמן עלה על כיסא. הוא ניצל רגע של הפוגה בקריאות וקולו הדהד בחלל: "אני נותן את אחוזתי תמורת האתרוג!". דממה נפלה בקהל. כולם הביטו בקלמן כעל מי שנשתבשה עליו דעתו. אבל קלמן היה נחוש.

"זה אתרוג בעבור הרבי", הצהיר בנחישות, "ובעדו אתן כל הון שבעולם". קהל הסקרנים והמתגודדים פינה שביל מעבר בעבור הקונה המאושר. הוא ניגש אל האתרוג הנכסף

והחזיק בו בידיים רועדות מהתרגשות. "מכור לך!", צהל הסוחר, שקיבל אחוזה מפוארת תמורת אתרוג אחד!

כשהאתרוג בחיקו עשה קלמן את דרכו במהירות לדז'יקוב. לא היה בליבו אף לא שמץ של הרהור חרטה, רק גאווה גדולה על הזכות היקרה שזכה לה – לשמח את הרבי ולרכוש בעבורו אתרוג כשר למהדרין. האחוזה הייתה בעיניו חסרת ערך לחלוטין. מה לנכסים גשמיים אל מול מצוות "ולקחתם לכם" של הצדיק הקדוש?

פניו של הצדיק האירו באור יקרות למראה האתרוג. עיניו נצצו בחדווה של מצווה. השמועה התפשטה כבזק ברחבי העיירה. צהלה גדולה נשמעה מפי החסידים. יש אתרוג לרבי!

הצדיק לא נותר חייב לחסידו ומיטיבו. "ר' קלמן יקירי", פנה אליו בחיבה, "קח לך מביתך כל חפץ שתבחר".

עכשיו באה שעתו של קלמן להוכיח כי הוא קרוץ מחומר שממנו עשויים סוחרים ממולחים. הוא החליט לנצל את ההזדמנות הנדירה ולהעז לבקש מאת הרבי את התגמול המופלא ביותר שיכול היה להעלות על דעתו. אם זו עת רצון, אולי ייעתר הרבי והוא יזכה...

"רבי", אמר ביראת כבוד, "יש דבר אחד בביתו שבו אני חפץ. בחדר הסמוך נם בעריסתו בנו-מחמדו של הרבי, מאיר'קה הקטן. אף לי יש בת בגילו. אהיה אסיר תודה אם אזכה שהרבי ישתדך עימי, ובנו היקר יישא את בתי לכשיגדלו".

הוא סיים את דבריו ותלה מבט מתוח ברבי. האם הגזים בבקשתו? שמא חצה את הגבול? הוא בחן את פניו של הצדיק בחשש מה. הרבי הרהר קצרות והחווה בידו לעבר משמשיו. "הגישו תקרובת לשולחן", הכריז לאושרו של החסיד, "הבה נרים 'לחיים' לרגל השידוך!".

ואכן, בבוא העת נשא רבי מאיר, בנו של הרבי, את דבורה, בתו של ר' קלמן פיצליס, בשעה טובה ומוצלחת.

האדמו"ר רבי מאיר, שאביו היה מכנה אותו 'הגאון שלי', קיבל אחריו את עול ההנהגה ונודע כאחד מגדולי הצדיקים בדורו. ספריו, 'אמרי נועם', שיקפו את גאונותו הגדולה בנגלה ובנסתר ותפסו מקום של כבוד על שולחנם של רבים וגדולים.

אתרוג לא לברכה [שלמים מציון]

סיפר רבי משה קפלן שליט"א, שנה אחת, באחד מימי חודש אלול, לאחר שסיימנו ללמוד, אמר לי הרב כי יש לו בעבורי אתרוג יפה מאוד ומושלם בתכלית השלמות, אשר לא נראה כמותו שנים רבות. "אבל", הוסיף רבנו, "כיון שהוא כל כך מהודר, איני רוצה להביא את האתרוג לכולל, בכדי שאחרים לא יראו את זה ויקנאו, אלא בוא לביתי ואתן לך את האתרוג". ממשיך רבי משה ומספר: הגעתי לביתו של הרב, הרב הוציא מהקופסה אתרוג עטוף בפשתן, ובדחילו ורחימו פתח את הקופסה. הבטתי באתרוג והתפעלתי; כזה אתרוג באמת לא ראיתי מעודי... אבל, חשבתי בלבי, כזה אתרוג יפה - לא יתכן שיש לרב

שני אתרוגים כאלו! בוודאי רבנו מביא לי את האתרוג המהודר הזה, ולעצמו הוא מסתפק באתרוג פחות יפה ופחות מהודר ... פניתי לרב ושאלתיו איזה אתרוג יש לו, והרב ענה: לא, את האתרוג הזה ייחדתי בשבילך, אני מסודר כבר עם אתרוג אחר. הבנתי כי האתרוג הזה הוא יותר מהודר ויפה, וניסיתי להתנגד ולסרב, אבל הרב היה החלטי בדעתו שהאתרוג הזה יהיה לי, ונתנו לי. והנה לפתע פונה אליי הרב ולוחש באוזניי: "ר' משה, אל תברך על האתרוג הזה בסוכות." נבהלתי והתפלאתי; הרי על כזה אתרוג ודאי שראוי לברך בחג! אך הרב המשיך: "הוא מורכב" ! נדהמתי; האתרוג מורכב?! "א"כ מדוע הרב הביאו לי? והרב משיב ואומר": רציתי ללמד אותך שלפעמים אדם נראה מבחוץ הדור ונאה, אבל בפנים הוא מורכב" ! האדם יראה לעיניים ונראה לו שהאדם הזה שמתנהג כך הוא שלם בתכלית השלמות, אבל ה' יראה ללבב ואם הלב מורכב - אינו שווה כלום".

רחמנא ליבא בעי", עיקר הדגש בעבודת ה' הוא שהלב יהיה שלם, כמו שכתוב (נחמיה ט, ח) "וּמְצֹאֶת אֶת לְבָבוֹ נֶאֱמָן לְפָנָיךָ", "אל תביט אל מראהו, אל תתפעל מחיצוניותו, העיקר תקפיד על הפנימיות, להיות מרוצה לפני השם יתברך!

בית המרחץ – (ממתק לשבת)

בערב יום הכיפורים הולכים למקווה וצריך להצליף עלינו על הגב X פעמים .

רב צעיר שאל את הרבי מליובאוויטש: 'איני יודע איך למלא את תפקידי כרב בצורה נכונה, אם אעיר לאנשים הם יברחו מבית הכנסת ולא יבואו יותר ואם לא אעיר להם אני מתרשל בתפקידי?' אמר לו הרבי, בזמנו היה באירופה בבתי המרחץ סאונה מיוחדת. סאונה זו הייתה בנויה מדרגות-ובכל מדרגה שעלו החום היה גבוה יותר, במדרגה הגבוהה ביותר היה שמש בית המרחץ עומד ומכה לאנשים על הגב עם מטאטה מיוחדת ואנשים היו מתענגים וצועקים לו: עוד, עוד... אומר הרבי לרב הצעיר תאר לעצמך אם שמש בית המרחץ היה פוגש את האנשים האלה ברחוב, לוקח את המקל ומתחיל להכות אותם הם הרי היו כועסים ואפילו מחזירים לו... אם כן למה בבית המרחץ הם נהנים ומקבלים זאת באהבה? התשובה היא שבבית המרחץ הוא מכה אותם רק אחרי שחיים אותם ולומם אותם למעלה ואז הם מוכנים לקבל, כך גם אתה אם אתה רוצה להעיר למישהו תרומם אותו ותחמם אותו ואז מובטח לך שדבריך היוצאים מן הלב ייכנסו לליבו ויתקבלו בברכה .

מוסר השכל: לכל אחד מאתנו יש הזדמנויות להעיר לזולת...אם נרצה לעשות זאת בחכמה, אז נתחיל בדברי שבח על הדברים בהם הוא טוב, נעצים אותו ואז נעיר בעדינות על הדברים שניתן לשפר ושוב נחזור לדברי השבת וכך יתקבלו הדברים בשמחה. יהי רצון שנלמד לרומם ולחמם אחד את השני וכך גם נקבל בברכה כל הערה והארה שנקבל מהזולת וכנאמר 'איש את רעהו יעזורו ולאחיו יאמר חזק'...

והנה נשמע קולו של יהודי טהור הקנטוניסט (סיפורי צדיקים, גיליון 433)

היה זה בשנת תר"ב או תר"ג, שנים קשות עברו על עם ישראל אשר ברוסיה הגדולה תחת מלכותו של הצאר הייתה זו אחת התקופות האימות בהיסטוריה של העם היהודי, מהולה היא בדם, בדמע ובקידוש השם, הגזירה הקשה ביותר שניחתה על עם ישראל באותן השנים הייתה גזירת הקנטוניסטים, שרק מוח אטום ולב אבן יכלו להמציא גזירה כה מחרידה ומזעזעת את הנפש, מיסודותיה היו אלו חוליות של סדיסטים מצבאו של הצאר שעברו בערים ובעיירות היהודיים ברחבי רוסיה, וחטפו לעבודת הצבא ילדים ונערים צעירים לעבודת הצבא, על הצעירים לתת מחייהם עשרים וחמש שנה בעבור עבודת הצבא בשירותו של הצאר, הילדים נחטפו מביתם ולעתים מתוך זרועותיהם של ההורים ההמומים והבוכיים, ונלקחו בכוח למקומות לא נודעים שם חויבו לעבודות קשות בשירות הצבא, חונכו בקשיחות ואף נדרשו להמיר את דתם, אמנם קנטוניסטים אלו היו צעירים אך רבים מהם מסרו נפשם על קידוש השם, הם עברו עינויי מוות ממש ולא בגדו בתורתם ובעצמם, הם החזיקו מעמד עשרות שנים, לא זו בלבד שלא נתפתו לשידולי הקצינים הרוסיים של הצאר האכזרי, אלא עוד הוסיפו קדושה על קדושתם, עשרות בשנים עונו נתייסרו והוכו עד מוות .

לחיילים יהודים אלה היה בית כנסת עשוי מקרשים פשוטים ללא שום פאר, אולם בעבורם היה זה ארמון, שבאו אליו בשבתות וחגים לשפוך את שיחם לפני הקב"ה. חוק היה בבית הכנסת, שלפני העמוד יעברו רק החיילים, באשר הם ידעו להתפלל מכל הלב והנפש בעבור חבריהם בצרה. בימים הנוראים באותה השנה הגיעו בנוסף ליהודים וחיילים רבים להתפלל בבית הכנסת הצבאי, גם שני מאורות ישראל שבדור ההוא: הרה"ק ה"צמח צדק" מליובאוויטש זיע"א וראש ישיבת וולאזין הרה"ק רבי יצחק זיע"א. שני צדיקים אלה נזדמנו לעיר הבירה בקשר לעניינים ציבוריים שעמדו באותם ימים בראש סדר יומו של העם היהודי ברוסיה, היה עליהם להופיע בפני שרים רמי מעלה ולרגל שליחות המצווה נשארו בפטרסבורג גם ליום הכיפורים, מובן ששני הצדיקים באו להתפלל בבית הכנסת היחידי בעיר, הוא בית הכנסת הצבאי, בית הכנסת היה מלא מפה לפה, חיילים בדרגות שונות ובלבושים שונים התקבצו ובאו, פניהם מלאו חרדה הם ידעו כי כעת נחרץ גורלם שהיה מר בלאו הכי, הם ידעו כי חייהם תלויים להם מנגד במשך כל השנה, וכל לבם היה נתון למחשבותיהם הנוגות, לא היה להם לא בית ולא משפחה, הם נלקחו לצבא בעודם נערים קטנים, לאחדים מהם כבר עברו שנה מהיום המר שבו נקרעו מחיק אמותיהם, רבים מהם כבר לא זכרו את בית אביהם, אפילו מראה הוריהם נטשטש זה מכבר, את עיירתם בוודאי לא זכרו, אולם בלבם נשארו יהודים נאמנים, אחד מהם עוד זכר את פניו של רב העיירה שלו, פניו היו שחורות כשולי קדרה שעה שנלקחו מביתם ומעיירתם בכוח הזרוע, הרב חיבק ונישק את כל אחד מהילדים, ולא הפסיק לבכות ולנחמם בשעה שהשיירה האומללה החלה לצעוד, רץ אחרי הילדים ודיבר אתם וכך אמר להם הרב: הנביא אמר לעמו הציבי לך ציונים, גם אתם ילדי אברהם יצחק ויעקב חייבים להציב לכם ציונים בדרככם הקשה של קידוש השם, חייבים אתם ילדי היקרים לציין את שקורה לכם בציונים

של התורה, אל תשכחו את הדרך שהלכתם בה עד עכשיו, כדי שתוכלו למצוא אותה ברצות ה', אם יפריעו לכם להתפלל כל יום אל תשכחו לקרות קריאת שמע שלוש פעמים ביום לכל הפחות, אם יכריחו אתכם לאכול טרפות אל תשכחו לשפוך ארצה מכל מאכל שלוש כפות מן האוכל, כדי שלא תשכחו שאכלתם טרפה, אל תמצצו את לשד העצמות הטרפות, אלו יהיו הציונים בדרככם, זוכר הוא היטב את דברי הרב ואם כי שכח כבר הרבה דברים, את הציונים הללו לדרכי היהדות הוא לא שכח, והנה הוא עומד כעת בבית כנסת אחרי עשרים וחמש שנים של שמד ושל עינויים, אין לו מה לקוות רק כשיזקינו ולא יהיו עוד כשרים לעבודת צבא או אז ישחררו אותם, אולם אז כבר יהיו שברי כלים ולא יצלחו עוד לשום מלאכה, הם יגמרו את שארית ימיהם באיזה בית זקנים לעניים.

הבכיות נשמעו היטב בין כותלי בית הכנסת, הקצינים ששמרו עליהם ידעו כי מותר ליהודים להתפלל, הם גם ידעו כי אין להם מה לפחד מהחיילים היהודים, ועזבו אותם לנפשם, משך כל היום לא עזב שום חייל את בית הכנסת שכן היה זה יומו הגדול, פה יהודי חופשי הוא, פה עיניו טהורות כנפשו, וכל נימי נפשו נמסרו ביום זה לא-לוקיו. פנה יום, השמש עמדה בראשי האילנות, הגיעה עת תפילת נעילה רחש בקרב הקהל, יש שרצו לכבד את אחד מגדולי ישראל הנמצאים בבית הכנסת לעבור לפני התיבה בתפילת נעילה, וכי מילתא זוטרתי היא שה"צמח צדק" או הגאון מוולוז'ין יהיו שלוחי ציבור, קהילות אחרות היו נותנות כל הון דעלמא בעד כבוד גדול כזה, והנה ניגשו כמה חיילים והביעו את רצונם כי מן הראוי לכבד בתפילה זו את אחד החיילים, יען כי הוא ואולי הוא היחידי שראוי לזה מכל הבחינות, הם סיפרו כי אף לא אחד מהם עבר גיהינום כמו אותו החייל, כל הייסורים עברו על גופו ואין בו איבר שלא ספג ייסורי איוב, הוא קידש את השם כאחד מקדושי ישראל, ולא קם כמוהו שהחזיק בתורת א-לוקיו אחרי עינויים כה נוראים, אחד החיילים ניגש אל גדולי ישראל ששמעו על כך ואמר להם תבקשו נא רבותי שיגלה לכם את בשרו ותיווכחו כי אין בו אפילו חוט בשר אחד שאין בו פצעים, הוא כולו שותת דם, תראו נא אין בשרו נראה כלל כבשר אדם אלא כעור חרוך. מי הוא החייל האלמוני הזה? הנה הוא עומד בפינה כולו נתון בתפילתו, עיניו מעיין של דמע עומד הוא כפוף על גבי מחזורו, בקושי אומר את התפילה כיוון שבקושי יודע לקרוא בו, לא הספיק ללמוד הרבה ומה שלמד שכח במשך השנים הרבות בין הנכרים, אולם הוא יודע כי הקב"ה חס ושלום לא התרחק ממנו, הוא יודע כמעט את כל התפילות בעל פה, ומכל שכן תפילת יום הכפורים, ושנית הלוא הבוחן לבבות, את הלב הוא רוצה, והרי הוא מסר את כל לבו ונפשו את דמו ואת לשדו, הוא לא הוזיל דמע של חולין אלא הכול לכבודו יתברך, הוא לא התאנח על כאביו וייסוריו האיומים, אלא על כך שייסורים אלו מקשים עליו לעבוד את ה' מתוך שמחה, הוא מסר את כל גופו כל וריר ועורק שבגופו קודש לה. 'הקב"ה יודע ורואה את גופו הקרוע לגזרים, אלפי השוטים שעברו על גופו חרטו בו את אותותיהם, יבואו החורים בגופו הצלקות וכו' ויעידו בפני מי שאמר והיה העולם, כי הוא נשאר בכל זאת יהודי וכל בקשתו היא להישאר כזה.

הוא הרים את ראשו ומי שהסתכל בעיניו ראה שהעיניים היה בהן הרבה מן הצער העמוק שרק עיניים יהודיות יכולות להביעו, היה בהן מן הביטחון האיתן שרק עיני יהודי מעונה יכולות להביעו, הייתה בהן מן העקשנות האילמת שרק בעיניים יהודיות אפשר למצאה". שיתפלל הוא תפילת נעילה פסקו הגאונים הצדיקים. "נתעטף החייל בטליתו וניגש לעמוד, שקט של שעת נעילה שקט של הרגעים האחרונים שלפני נעילת השער כל העם עמד מלא רטט, וחיכה לניגונו של החזן אולם הוא לא התחיל לנגן. נו... נו... פתאום מתוך השקט המתוח נשמע קולו של החייל המעונה, קול עבה ומגושם מלא סבל, הקול הדהד בחלל בית הכנסת כאילו מישהו הכה בקורנס על גבי דבר עמום, כולם הפנו את ראשיהם לעברו, טליתות ניטלו מעל גבי הראשים עיניים הופנו אליו, אולם הוא לא ראה את כל זאת, הוא עמד בעיניים עצומות וראה את כל חייו לפניו, הוא חש את צליפות השוטים על גבו, הוא שמע את צעקות הפרא של הקצינים שהתעללו בו עשרות בשנים, הוא ראה את עצמו הולך בין מאה חיילים כשבדיהם מגלבים ארוכים המצליפים על גבו שותת הדם, באוזנו נחרטה צעקת השבר של אמו בשעה שלקחו אותו לצבא, לפניו עברו לילות ארוכים מלאי כמיהה ותקווה, הוא אסף את דמעותיו והנה הן נהרות, אולם אחרי ככלות הכול הוא בכל זאת נשאר יהודי, והנה הוא עומד לפני העמוד ועל ידו מאורי ישראל הם ישמעו את תפילתו, כי זכה היום להיות שליח הציבור הזה. נו... נו... עובר רחש לחש.

כן, כן! מיד הוא יתחיל להתפלל, אולם קודם לכן עליו להגיד דבר מה לבורא העולמים. אין זו תפילה אלא שיחה קצרה. כי הרי אין לו בעולם אף לא אחד שיוכל לדבר אתו, תמיד הוא צעק אליו וכעת, בשעה שכמעט כל חייו כבר מאחוריו, יש בפיו משהו להגיד לו. והנה נשמע קולו של החייל, קולו של יהודי טהור: "ריבוננו של עולם! הנה אני עומד לפניך בתפילה, ועלי לבקש כמו כל אדם מישראל המבקש על נפשו ועל נפש ביתו, ובכן, על מה מבקש כל יהודי ממך? שתיתן לו בנים, חיים ומזונות. אולם אני רווק, ולא רציתי להתחתן עד היום מטעמים הידועים רק לך ולי, בורא העולמים. חיים אינני מבקש, כי מי כמוך יודע כי טוב מותי מחיי, כי מה הם החיים שלי? דמעה רודפת דמעה, ובכל זאת אני מבקש עלי את המוות, גם על מזונות אינני מבקש, כי הרי אני משרת בצבא הצאר ואוכל על חשבוננו. ובכן, בוראי, מה עלי לבקש ממך ברגע זה? הוא השתתק קמעה, דומיה נשתררה בבית הכנסת, אף לא אחד לא העז להסב ראשו, שמה יפריע לדומייה. "ריבון העולמים, לי הפשוט אין כאן אלא לבקש בקשה אחת ויחידה: יתגדל ויתקדש שמיא רבא...!

חלב עיזים (סיפורים ולקוטים – סוכות)

חלב עיזים! פסק הרופא לאיש שביקש מזור למחלת אשתו. תשובתו של הרופא השאירה את חכמי חלם מגרדים בראשם, מהיכן ימצאו חלב עיזים, ובכל מרחביה של חלם אין אפילו תיש. 'יצא בעלה אל הכפרים ויקנה עז!' פסק הרופא שוב. קיבל האיש את גזר דינו של הרופא, הניח את אשתו תחת השגחה ויצא לדרך, הלך וצעד בשמש הקופחת עד שהתעייף. נכנס לפונדק דרכים, שתה משהו, אכל משהו, סיפר לבעל הפונדק על האישה החולה ועל העז החולבת שמבקש לקנות. הפונדקאי שראה אורח מ'חכמי חלם', החליט לחמוד לו לצון, 'תיכנס גם בדרכך חזרה, נפנק אותך, אחי, וגם את העז!'.

המשיך האיש בדרכו, נכנס לאחד הכפרים שילם ממיטב כספו וקנה עז חולבת. חזר ועצר בפונדק, קשר את העז אל העץ, שתה מה ששתה, אכל מה שאכל, ובינתיים שחרר הפונדקאי את העז ותחתיה קשר תיש. האיש שלא ידע להבחין בין עז לתיש, לקח את התיש ויצא לביתו מאושר, עשה את שליחותו, ולאשתו יוכל לתת חלב עזים. בבית, ביקשו לחלוב את העז, וצחוק מתגלגל נשמע בבית: 'לא יוצלח שכמותך! תיש הבאת, הרי אינם נותנים חלב, לידיעתך!' אבל וחפוי ראש יצא האיש לדרך בשנית גורר את התיש אחריו. ושוב, חניה קצרה בפונדק, ועל כוס משקה סיפר לפונדקאי את קורותיו, איך רימו אותו אנשי הכפר, איך ניצלו את תמימותו ומכרו לו תיש במחיר של עז. הפונדקאי הבליע חיוך מתחת לשפמו ורץ להחליף את התיש בעז.

הגיע האיש לכפר וחולל מהומה, צעק ואיים ודרש פיצוי, 'נתתם לי תיש ולא עז, וחלב אין!'. אל מול עיניו הנדהמות ניגש הכפרי אל העז ומילא דלי שלם של חלב טרי. 'על מה אתה מתלונן, בחלם לא יודעים לחלוב. הרי זו עז! חזר לאחוריו, נכלם. חניה קצרה בפונדק על אם הדרך, והביתה עם התיש שהוחלף בשנית. בבית חיכתה לו קבלת פנים צוננת, חכמי העיר התעקשו, יודעים הם לחלוב היטב, ומה שבידו לא עז חולבת היא, אלא תיש! והוא בשלו: 'הייתי בכפר, ראיתי שחלבו את העז, הרי זו עז ולא תיש!' בחוסר רצון מופגן גרר את רגליו בשלישית, הפעם הייתה ההחלטה נחושה בידו, הוא לא ייתן להם לתעתע בו.

נחוש בדעתו צעד לכפר, חוץ מחניה קצרה בפונדק, לא סטה מדרכו. ובכפר חזר חלילה: 'שוב עבדתם עלי, הרי זה תיש ולא עז!' הכפרי ניגש שוב ולמול עיניו המשתאות מילא את הדלי חלב'. תחתמו לי שזו עז! ביקש האיש, 'כך לא אהפוך לחוכא ואיטלולא!'. לעגו לו וצחקו בפניו, סלסלו בכתב שעז היא זו, עז בת עז, וחתמו כולם בצחוק מתגלגל. הפעם הוא היה רגוע. יש לו מסמך. עצר לשעה קלה בפונדק ויצא חזרה הביתה כשבידו המסמך ומאחוריו צועד התיש.

לא קשה לתאר את הצעקות שעלו מביתו של האיש. חלם כולה התאספה סביב הבית, כמה גברתנים משכיני שלום העזו לחדור פנימה, 'עז, עז חולבת קניתי!' קרא לעברם החלמאי. 'תיש! תיש עם זקן קניתי! לא עז ולא חלב!!!' איימו להכותו. הוציא האיש מכיסו את כתב העדות החתום כדין, כי בני הכפר מכרו לו עז! הוציאו המומחים את התיש מהדיר, והוכיחו לכולם שמדובר בתיש.

התכנסו חכמי חלם לדיון בן שבעה ימים ושבעה לילות. והגיעו למסקנה כי אין זו לא תיש ולא עז, אלא בריה חדשה ומחודשת. בעל חי ממין חדש: בכפר הייתה עז, ובהגיעה לחלם הפכה והייתה לתיש ...

עומדים אנו בעיצומו של חודש הרחמים, חודש של ימים טובים ונפלאים, ימים מרוממים ומלאים במצוות ובמעשים טובים. אנחנו מתעלים ומתרוממים, ממלאים את נשמתנו ברוחניות ובקדושה, בתחושות נפלאות של אהבת השם. אבל הנה בא יצר הרע וממלא את תפקידו, הוא נאבק ומושך אותנו לכיוונים אחרים, הוא לא רוצה שנשתנה, הוא לא רוצה שנחליף פנים, הוא רוצה שנשאר בחברתו, שנהיה בדיוק כמו שהיינו, חלשים, רפויים, חסרי עמוד שדרה רוחני. אנחנו נאבקים, אבל הוא מנסה בשקט בשקט

בלי שנרגיש לקחת את העז ולהחליף אותה בתיש, לקחת את כל מה שרכשנו בימים הנפלאים האלה, וברגע קטן של הסח הדעת, של חוסר שימת לב להפקיע מאתנו הכול, ואנחנו נמצא את עצמנו שוב, בדיוק באותו מקום שבו היינו קודם. התאמצנו להתקדם, השגנו את מה שהשגנו בעמל וברצון טוב, לא ניתן לזה לברוח, לא נפסיד את כל הדברים הטובים שקיבלנו בראש השנה ויום הכיפורים, בשביל רגע אחד של חוסר זהירות.

"חסד בראש השנה זה גם ענין גדול!" (נר לשולחן שבת)

את הסיפור הבא סיפר ידידי, אברך יקר שבמשך שנים התפלל בימים נוראים במניין חניכי ישיבתו. והנה התבטל המניין. עלה בדעתו לנסוע עם משפחתו לראש השנה לישיבה. אשתו אמרה שהדבר קשה עליה. הסתפק מה לעשות, התייעץ בשכנו, תלמיד חכם נכבד. וזה סיפורו:

במשך שנים רבות התפללתי בימים נוראים בישיבת פוניבז'. לא תיארתי לעצמי שאפשר להתפלל במקום אחר, לא היה שייך אצלי אחרת, הקהל הרב, תלמידי חכמים, התפילה המיוחדת, עוצמה, התרגשות והדברים ידועים וברורים. לפני כעשרים שנה, דודי זקני, הרה"ג צב"ו, בערוב ימיו בשל מחלתו שהה בעיר לא דתית ועלה צורך להיות אתו בראש השנה. ההתלבטות לא הייתה קלה, לוותר על התפילה בישיבה ולהיות במקום רחוק. שאלתי את מרן הגאון רבי אהרן לייב שטיינמן זצ"ל על כך, וזו הייתה תשובתו: "חסד בראש השנה זה גם ענין גדול!" ביררתי היכן יש מניינים בעיר ההיא. שמחתי לשמוע שיש שם מנין של בני ישיבות. אך כשביררתי על רמת המניין הבנתי שאצלם ראש השנה זה כמו עוד יום טוב... לא שיערתי מה זה אומר... שניים מתוך הקהל של חמש עשרה מתפללים ענו להגדרה של יוצאי ישיבות... הרגשתי נפילה איומה, מהיכל הישיבה בו אלפי אנשים הזועקים ומתחננים, אל מנין שכזה... מה אעשה? "עצמתי את עיני ואמרתי "אני מתפלל עם הקב"ה"! סיים אותו תלמיד חכם ואמר בחום: "כזה ראש השנה לא היה לי, לא לפני ולא אחרי!!!"

ישועה מופלאה II (פניני עין חמד, גיליון 814)

להלן סיפור מופלא המעובד מתוך 'פיקודיך דרשתי', שהובא מפיו של בעל המעשה:

מעשה באברך מחו"ל שעלה עם משפחתו לארץ. אותו אברך אין לו בעולמו אלא ד' אמות של תורה! הוא חי באופן מחושב אך מרווח, ומעולם לא הרגיש מחסור. הוא אף הצליח לחסוך מדי חודש בחודשו סכום משמעותי בגמ"ח המקומי. השנים עברו, המשפחה גדלה, והבית בעל שלושת החדרים היה קטן מלהכיל את המשפחה הגדולה. האברך החליט לנצל את אופציית ההרחבה של ביתו ולבנות שני חדרים נוספים. בירור קצר העלה כי הוא הספיק במשך השנים לחסוך מאה ועשרים אלף ש"ח! לאחר מכן פתח ספר טלפונים וחיפש קבלן שיפוצים. צדה את עינו פרסומת: "גמ"ח שיפוצים! בניה ושיפוצים. מחירים מיוחדים לאברכים". "! יותר טוב מזה כבר לא יכול להיות!", חשב. הוא התקשר והזמין את 'גמ"ח שיפוצים' לתת הצעת מחיר. לאחר כשעה נחת אצלו יהודי עב בשר בעל זקן

ארוך, שבמבט ראשון הבין שנפל לידי 'טרף קל'. לאחר ש'הקבלן' ראה את היקף העבודה, הוא ניסה לדובב את האברך ולבדוק כמה הוא מוכן לשלם... האברך בתמימותו אמר: "יש לי רק 120,000 ₪. אנא התחשב בי!". (מחיר השוק של שיפוץ כזה לא עלה על 80,000 ₪). גמ"ח שיפוצים' חייך, ואמר: בעיקרון הייתי לוקח על עבודה מורכבת כזו 160,000 ₪ אך מכיוון שאני רואה שאתה אברך, אקח רק 120,000 ₪. רק אל תספר לאף אחד על המחיר המיוחד". האברך התרגש מאוד, חיבק את הקבלן והודה לו על ההתחשבות וההנחה הגדולה! עוגיות ומשקה קל הונחו על השולחן ותוך כדי לגימת כוס משקה ענה הקבלן על שאלותיו של האברך: "לא צריך חוזה. בין בני תורה לא עושים חוזה"... "בישראל נהוג לשלם הכול בהתחלה, אבל אתה יכול להשאיר אלף ₪ בשביל הסוף. המחיר שנתתי הוא למזומן בלבד. ברגע שאתה משלם, מתחילים בעבודה." שעתיים עברו, והאברך חזר מהתרוצצות לפרוט המחאה גדולה, ובידו 119,000 ₪ במזומן! הקבלן מיד הגיע. הוא הכריז 'במחווה מיוחדת': "אני אפילו לא סופר את הכסף, אני סומך עליך."! לאחר כחצי שעה חזר הקבלן עם עובד שבידו פטיש גדול: "תכירו את סעיד אבו מחמוד. אנחנו נפרוץ את הקיר החיצוני, ומחר נתקדם עם צוות מורחב!". שעה עברה, והקיר החיצוני נפרץ כשגל חום חודר דרכו לבית. "הפסקת קפה", הכריז הקבלן, תוך שהוא יורד עם סעיד 'לנוח קצת ברכב'. המנוחה ברכב התבררה כארוכה מאוד... הקבלן לא חזר יותר! נעלם... הטלפון שלו נותק, ומהחברה הסלולרית התקבלה ההודעה: "הקו אינו פעיל". מסתבר שיותר זול להחליף קו טלפון 119,000 ₪! , מלהחזיר שבועות עברו. כל הניסיונות להשיג את 'הקבלן', לא צלחו. בעצת רב האברך הגיש תלונה במשטרה. התברר לו, שדפוס הפעולה מוכר. הוא לא הראשון שנפל בחלקלקות פיו של 'גמ"ח שיפוצים אוהב - האברכים', אך הנ"ל עדיין לא נתפס. הכאב היה גדול. הכסף הלך לטמיון, וכעת אין כסף להרחיב.

בלב כואב נסע למרן הגאון ר' חיים קניבסקי שליט"א, לקבל את ברכתו ועצתו. מרן הקשיב, ושאל: "כמה כסף נשאר לך" - "אלף שקל". אחד מבני הבית ציין באוזני מרן שמדובר באברך מתמיד במיוחד! למי שעוסק בתורה יש את הברכה והשפע שלו. ומרן שליט"א אמר: "אתה תשפץ באלף שקל".! האברך הופתע: הרי אלף ש"ח לא מספיק אפילו לסתום את החור ש'גמ"ח שיפוצים' פרץ בסלון... אבל באמונת חכמים לא שאל שאלות! שבוע עבר, ואין חדש.

בצהרי היום נשמעו נקישות בדלת. בפתח עמד יהודי ואמר: "שלום, שמי גבי. אני קבלן שיפוצים, ומזה זמן מה אני עובר ליד ביתכם ורואה את הפתח בחזית הבית, האם נתקעתם באמצע."? האברך סיפר באריכות את מה שקרה. גבי הציע את שירותיו: "אם תרצו אוכל לעשות לכם מחיר טוב, מתוך התחשבות בעוגמת נפש שעברתם". האברך הסביר לגבי, שאין באפשרותו לשלם יותר מאלף שקלים... גבי צחק: "בסכום זה לא ניתן לממן אפילו את הפיתה עם הזיתים לפועלים במשך זמן השיפוץ"... גבי הלך לדרכו, כשהוא משאיר מאחוריו אברך שחזק מאי פעם באמונת חכמים: "אני לומד תורה, ור' חיים הבטיח לי שיפוץ באלף שקל - אז בסוף יהיה שיפוץ באלף שקל".

לא חולפת שעה, ושוב גבי הופיע בפתח הבית ואמר: "אומר לכם את האמת. אני חדש בעיר הזאת. במקום מגורי הקודם נחשבתי לקבלן מצליח, וידי היו עמוסות בעבודה, אך כאן - לא קיבלתי אפילו עבודה אחת" ... "ניסיתי לפרסם בעיתון המקומי, אך לשווא. אנשים עדיין לא מכירים אותי. חשבתי על רעיון, שיעזור גם לי וגם לכם... החל ממחר בבוקר אכנס לביתכם עם פועלים, אשפץ את ביתכם באופן הטוב ביותר, וכך אנשים יכירו אותי". "כך גם אוכל לשלוח אליכם אנשים להתרשם מעבודתי ... והמחיר: אלף שקלים בלבד, וגם זה רק בשביל שלא יאמרו שאני עובד בחינם..." האברך הסכים בתנאי שהכסף ישולם רק בגמר השיפוץ. למחרת עם הנץ החמה הופיע גבי עם צוות מורחב. שעה לאחר מכן באה האספקה: שלוש משאיות טעונות חומרי בניין! לאחר חודש של עבודה רצינית, ההרחבה הושלמה באופן מושלם. הרבה יותר מאשר האברך חלם אי פעם! על הדרך, הוחלף גם הריצוף הישן בכל הדירה והיא נצבעה מחדש "שהדירה תיראה דירה לדוגמא!" בסופו של דבר הדירה הורחבה, שופצה ושודרגה בשווי כולל של למעלה מ-200,000 ₪ במחיר של 1,000 ₪ בלבד! כל זאת בזכות ברכה של שר התורה, לאברך העוסק בתורה, שיזכה לברכת התורה הקדושה!